

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
5. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: Указ Президента України від 14 верес. 2020 р. № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
6. Про організацію функціонування єдиної державної системи цивільного захисту в умовах воєнного стану: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 лют. 2022 р. № 179-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-organizaciyu-funkcionuvannya-yedinoyi-derzhavnoyi-sistemi-civilnogo-zahistu-v-umovah-voennogo-stanu-179-240222>
7. Про внесення зміни до Положення про єдину державну систему цивільного захисту: Постанова Кабінету Міністрів України від 7 трав. 2022 р. № 545. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2022-%D0%BF#Text>

Ключові слова: національна безпека, воєнна безпека, воєнний стан, цивільний захист, єдина державна система цивільного захисту.

Key words: national security, military security, martial law, civil protection, unified state system of civil protection.

КОТКОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР СТАНІСЛАВОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
в. о. завідувача кафедри соціально-політичних та економічних дисциплін
Криворізького факультету, доктор економічних наук, доцент*

ПОРЯДОК ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗМІЩЕННЯ В УКРАЇНІ ВІЙСЬКОВИХ ОБЛІГАЦІЙ: ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Повномасштабна війна в Україні, яку розв'язала росія потрясла весь культурний світ. Співдружність українського народу та допомога країн-партнерів допомагає протистояти в цей важкий для України час. Крім військової складової, війна потребує реорганізації всіх напрямків економічного, внутрішнього та зовнішнього політичного життя, щоб надати противнику потужний опір на всіх фронтах. Напрямі і пріоритети зміщуються на забезпечення держави до захисту від збройної агресії та вирішення хвилі гуманітарних проблем, спричинених війною. Це величезні позапланові кошти, які змушують шукати додаткові джерела фінансування бюджетів усіх рівнів.

Військові облігації – це фактично різновид більш відомих широкому загалу облігацій внутрішньої державної позики (ОВДП). З точки зору Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» – це «цінні папери, що розміщуються виключно на внутрішніх ринках капіталу і підтверджують зобов'язання України щодо відшкодування пред'явникам цих облігацій їхньої номінальної вартості з виплатою доходу відповідно до умов розміщення» [1]. Іншими словами, держава

фактично бере кошти в борг на певний період, в кінці якого виплачує встановлену дохідність та повертає отримані від інвестора кошти. Власне, це впливає з наданого у ст. 11 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» правового визначення облігації як цінного паперу, що посвідчує відносини позики між власником облігації (інвестором) та їх емітентом (суб'єктом, який здійснює первинне розміщення облігацій) [1].

Випуск облігацій внутрішньої державної позики регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 31 січня 2001 р. № 80 [2], якою встановлено, що його емітентом є Міністерство фінансів України. Він визначає час і кількість випуску, період обігу, процентну ставку та інші умови випуску облігацій внутрішньої державної позики. Міністерство фінансів України також відіграє роль своєчасної виплати облігацій та гарантування доходів від імені держави. Національний банк України при цьому відіграє ключову роль у процесі випуску та погашення облігацій. Крім того, Національний банк України є депозитарієм для облігацій внутрішньої державної позики, яка веде центральну бухгалтерію в безпаперовій формі.

Тлумачення поняття «військової облігації» вказує на те, що гроші від їх розміщення будуть спрямовані на забезпечення військових потреб, що передбачено запровадженням воєнного стану Указом Президента України № 64/2022 від 24 лютого 2022 року, при цьому уряд зобов'язаний негайно фінансувати всі заходи [3]. Однак закон не покладає обов'язку використовувати їх у такий спосіб. Отримані гроші будуть використані в держбюджеті України, які спрямовані на покриття його дефіциту. Міністерство фінансів України також повідомило, що залучені з держбюджету кошти військових облігацій використовувалися для забезпечення безперерйного забезпечення державних фінансових потреб, у тому числі соціальних та оборонних, в умовах воєнного стану [4].

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про випуск облігацій внутрішньої державної позики «Військові облігації» [5], номінальна вартість однієї облігації – 1000 грн.; купонний період – один рік; ставка доходу – 11 відсотків річних; строк обігу – до 30 років. Військові облігації доступні до придбання у гривні, доларах США та євро.

Військові облігації «розповсюджуються шляхом первинного розміщення та дорозміщення. Шляхом первинного розміщення розповсюджуються нові облігації, які за умовами випуску та обсягом прав, що надаються їх власникам, ще не були в обігу. Шляхом дорозміщення розповсюджуються облігації, які відповідають умовам випуску облігацій, що вже перебувають в обігу» [6]. Від початку дії воєнного стану Міністерство фінансів України провів уже 6 аукціонів. На аукціоні 05.04.2022 р. до державного бюджету вдалось залучити понад 5,5 млрд грн. [6].

Гривневі короткострокові облігації зі строком погашення до року продаються на умовах дисконтування номінальної вартості облігації. Тобто інвестор купує військову облігацію номіналом 1000 грн. за меншою ціною, що і є дисконтом. При настанні часу погашення інвестор

отримає номінальну вартість придбаних ним облігацій. Дохід інвестора у такому разі становитиме різниця між номіналом облігації і фактичною ціною її придбання.

Розміщуючи здебільшого короткострокові військові облігації, уряд у такий спосіб намагається створити максимально привабливі умови для залучення якомога ширшого кола приватних осіб. З точки зору психології недосвідчених інвесторів відносно нетривалий строк позики сприймається ознака її безпечності, що робить початківців більш сміливими [7].

Окрім досить простої процедури придбання військових облігацій у період воєнного стану, держава пропонує інвесторам пристойні правові та фінансові умови [6]:

- гарантованість державою;
- дохід фізичних осіб від інвестування в державні облігації не оподатковується;
- дохідність військових облігацій;
- ліквідність.

Отже, військові облігації – це цільові державні боргові цінні папери, призначені для запозичень на ринку з метою фінансування потреб Збройних сил України та держави в умовах війни. Виплати за таким облігаціями на 100% гарантуються державою та обслуговуються Міністерством фінансів України.

Таким чином, купуючи військові облігації, фізичні та юридичні особи допомагають зміцнити фінансовий фронт України. Кошти від облігацій використовуються для безперерійного забезпечення фінансових потреб держави в умовах воєнного стану – соціальних та оборонних. Це важливо для того, щоб і надалі чинити опір повномасштабній збройній агресії росії, а також підтримувати громадян України. Міністерство фінансів України вчасно і в повному обсязі виконує власні зобов'язання.

Список використаних джерел:

1. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 31. ст. 268.
2. Про розміщення (емісію) облігацій внутрішніх державних позик: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.01.2001 р. № 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80-2001-%D0%BF#Text>
3. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 64/2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/642022-41397>
4. Міністерство фінансів України: Офіційний сайт. URL: https://mof.gov.ua/uk/local_bonds_issued_during_the_war_time-572
5. Про випуск облігацій внутрішньої державної позики «Військові облігації»: постанова Кабінету Міністрів України від 25.02.2022 р. № 156. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/KP220156?an=1>

6. Ізвеков В. Військові облигації – можливість кожному підтримати країну. *Юридична газета online*. 2022. 11 квіт. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/viyskovi-obligaciyi-mozhlyvist-kozhnomu-pidtrimati-krayinu.html>
7. Чорний О. Все, що треба знати про військові облигації: переваги, ризики та допомога у війні. Delo.ua: Офіційний сайт. URL: <https://delo.ua/uk/finance/vse-shho-treba-znati-pro-viyskovi-obligaciyi-perevagi-riziki-ta-dopomoga-u-viini-395657>

Ключові слова: облигації внутрішньої державної позики (ОВДП), військові облигації, цінні папери, емітент, інвестор, номінальна вартість, купонний період, ставка доходу, строк обігу.

Key words: domestic government bonds (IGLB), military bonds, securities, issuer, investor, face value, coupon period, rate of return, term of circulation.

ПАНОВА НАТАЛЯ СЕРГІЇВНА

*Київський інститут інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
завідувачка кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності
та цивільно-правових дисциплін, доктор юридичних наук, доцент*

БОНДАРЕНКО СТЕПАН ЮРІЙОВИЧ

*Київський інститут інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»,
старший методист кафедри кримінального права,
процесу і криміналістики,
сертифікований партнер освітнього проекту «Всеосвіта»*

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ПРИКЛАДІ ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕСПУБЛІКИ НІМЕЧЧИНА

Сучасне адміністративно-деліктне законодавство Федеративної Республіки Німеччина (далі – ФРН) являє собою трирівневу систему нормативно-правових актів (далі – НПА), що включають законодавчі акти федерального рівня, законодавчі акти земель і правові акти муніципальних утворень. При цьому необхідно наголосити, що законодавство про адміністративні правопорушення розглядається в Німеччині як кримінальне право в широкому розумінні [2].

Доктринальне трактування адміністративно-деліктного законодавства ФРН як кримінального права у широкому сенсі визначає субсидіарне застосування норм кримінально-процесуального права під час провадження у справах про адміністративні правопорушення, якщо необхідні адміністративно-процесуальні норми в законі просто не містяться або є пряма вказівка на необхідність застосування їх положень.